

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-s. 1. (Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel. Egyes szám ára: úgy hétköznap mint vasárnap 4 pengő.

Hadifoglyok hazatérése

Tegnap számunkban már hírt adtunk arról, hogy Sztalin generalisszimusz nagylelkű elhatározása folytán a szovjet kormány hazabocsátja valamennyi magyar hadifoglyot.

A magyar közvéleményben nagy örömet keltett a Szovjet-Unió nemes gesztusa. Méltóképpen adott kifejezést a szovjet kormány elhatározásának a magyar népre gyakorolt hatásáról Gyöngyösi János külügyminiszter, ki a következő kijelentéseket tette:

A Szovjet-Unió nagylelkű elhatározása a magyar nép egyik legfőbb kérdésére tett pontot. A Szovjet-Uniót a nemzetközi jog értelmében teljes mértékben megillette az a jog, hogy azokat, akik ellene fegyverrel harcoltak, vagy a hadiselekményeket elősegítették, hadifoglyokként kezelje. Jogilag tehát a magyar kormány részéről semmi érv sem állott fenn. Mégis nem győztük eléggé hangsúlyozni a Szövetséges Ellenőrző Bizottság előtt azt a kérelmünket, hogy a magyar nép fájdalomának enyhítésére a magyar hadifoglyokat, akiknek száma a hosszú ideig tartó hadműveletek során többszáz ezre emelkedett, bocsássa szabadon. Másra nem hivatkozhatunk, minth a Szovjet-Uniónak arra a nagylelkű magatartására, amelyet a demokratikus Magyarországgal szemben a háború után számtalanszor kinyilvánított. A bizalmam a Szovjet-Unió nagylelkűségében most valóra vált. Senki előtt nem kétséges, hogy a Szovjet-Uniónak ez a nagylelkűsége belpolitikailag is jelentős esemény és talán a legalkalmasabb arra, hogy elmélyítse azt a jóviszonyt és barátságot, amelyre a magyar kormány a Szovjet-Unióval törekszik.

A hivatalos közlemény — folytatja nyilatkozatát a külügyminiszter — utal arra, hogy a szabadonbocsátás az összes magyar hadifoglyokra vonatkozik, kivételével azoknak, akik német kötelességekben szolgáltak, vagy háborús bűnöseknek számítanak és ez róluk a vizsgáló folyamat bebizonyosodott. A hadifoglyokkal együtt hazatérnek azok a polgári egyének is, akik a hadműveletek során a hadifoglyok közé kerültek, vagy még a hadműveletek elején biztonsági okokból távolították el. Hazakerülnek a román haderő által elfogott és fogságban tartott magyar katonai személyek és internált polgári egyének is, ha nem számítanak háborús bűnösek. A százezres tömegek hazatérése természetesen nem kis feladat elé állítja a kormányzatot. A belügyminiszter már megtegte az intézkedéseket, hogy fogadtatásukról gondoskodás történjen. A közellátási miniszter élelmiszeri nehézségekkel kell, hogy megbirkózzék. A demokratikus kormányunk kötelessége politikai szempontból felülvizsgálni, nehogy fasiszta és nyilas

Miklós Béla miniszterelnök köszönetet mondott Sztalin generalisszimusznak a hadifoglyok szabadon bocsátásáért

Dalmoki Miklós Béla, az ideiglenes nemzeti kormány miniszterelnöke a következő táviratot intézte Sztalin generalisszimuszhoz: Sztalin generalisszimusz!

Abból az alkalomból, hogy a Szovjet-Unió kormánya az Ön vezetése alatt nagylelkű elhatározásával eokszázezer magyar hadifogly szabadonbocsátását elrendelte, fogadják az ideiglenes kormány és a magyar nép köszönetét és háláját.

Tudatában vagyunk annak, hogy ebben a háborúban, amelybe népünk lelkiismeretien vezetünk a hitleri Németország érdekeinek szolgálatában belesodorták, a magyar népek óriási felelősséget kellett a világ szabadságszerető népeinek szemében magára vállalni.

Ez a nemes gesztus azonban bizonyította annak, hogy a Szovjet-Unió értékeli azokat az erőfeszítéseket, melyeket a Vörös Hadsereg

által felszabadított demokratikus Magyarország a népek közötti megbékélés és újjászülés útján eddig végzett. A Szovjet-Unió kormányának nagylelkűsége, amely az Ön nemes gesztusában nyilvánult meg, újabb baráti kapcsolatot kötött a Szovjet-Unió és a demokratikus Magyarország között.

Budapest, 1945 augusztus 23.
MIKLÓS BÉLA,
az ideiglenes nemzeti kormány elnöke.

A román király új kormány megalakítását kívánja

Támogatásért a Szovjet-Unióhoz, az amerikai és angol kormányhoz fordult

Washington, augusztus 23. (Reuter.) Byrnes, az Egyesült Államok külügyminisztere szerdai sajtótájékoztatóján kijelentette, hogy a román király azzal a kéressel fordult a Szovjet-Unióhoz, az amerikai és az angol kormányhoz, hogy támogassák abban a törekvésében, hogy új román kormány alakuljon. A király a potsdami értekezlet közleményére való tekintettel tette meg ezt a lépést. A király közlése szerint a román alkotmányának megfelelően meghallgatta a román politikai élet vezetőinek véleményét és ezek többsége hajlandónak mutatkozott olyan kormány alakítására, amely alkalmas arra, hogy a szövetségesek elismerjék. Az ügy elintézésének megkönnyítésére a király kérte Groza miniszterelnököt, hogy mondjon le a kormány, de a miniszterelnök ennek nem tett eleget. A király ezért fordult a szövetségesekhez. Az Egyesült Államok kormánya — mondotta Byrnes — már kifejezésre juttatta azon nézetét, hogy a romániai belpolitikai helyzet olyan irányban fejlődik, amely lehetővé teszi a diplomáciai viszony felvételét Romániával. Diplomáciai viszony nem létesülhet, mert Groza kormánya nem képviseli a demokratikus közvéleményt. Az amerikai kormány hangoztatja, hogy Byrnes kész tanácskozni ebben az ügyben Angliával és a Szovjet-Unióval. (MTI)

de még nem történt döntés. (MTI) Londonban az az általános nézet, hogy Mihály király lépése válassza Bevin külügyminiszter hétfői nyilatkozatára, amely a román kormányt is ama kormányok között említtette, melyek nem képviselik a nép többségét. (MTI)

Groza nyilatkozata

Moszkva, aug. 23. A moszkvai rádió részletesen ismertette Groza miniszterelnök nyilatkozatát Románia gazdasági fejlődéséről. A moszkvai hírmagyarozó különösen

kiemeli a szabotázs-cselekményekről szóló híreket. A román közgazdasági élet munkáját — mondotta — a reakciós erők szabotálják. A kormány azonban erős kézzel lefőri ezeket az elemeket. A demokratikus pártok szövetsége egészséges alapokon nyugszik. Minden kezdet nehéz, de munkánk már eddig is eredménnyel járt és a népralom megszilárdult. A szovjet kormány kétségkívül elismerésnek adta tanujelét, hogy a diplomáciai kapcsolatokat felvette Romániával. (MTI)

Szovjet-magyar árucsereszerződés megkötése

Az MTI jelenti: Augusztus első napjaiban indult el Gerő Ernő kereskedelmi miniszter a magyar küldöttség élén, hogy a szovjet fővárosban árucsereszerződés megkötéséről tárgyaljon a

Szovjet-Unió kormányával. A tárgyalások befejeződtek és a magyar küldöttség Gerő Ernő miniszter vezetésével a hét végén érkezik haza Budapestre.

Többszáz ezer hadifogoly és polgári személy tér haza

A „Szabad Nép” értesítése szerint minden hadifoglyot és munkaszolgálatost, polgári személyt és családtagokat hazabocsátanak mindazokról a területekről, amelyek a Vörös Hadsereg ellátása alatt vannak, tekintet nélkül arra, hogy ezek a Szovjet-Unióban, vagy a magyarországi harcokban esettek fogságba. A Szovjet-Unió hazaküldi azokat a magyar katonákat és polgári személyeket, akik 1944—45 telén nyugatra menekültek. Ennek a többszáz ezer főnyi tömegnek egy része amerikai területen van még, ezeket az amerikai megszálló hatóságok a Vörös Hadsereg által megszállt területe

szállítják, ahonnan a Vörös Hadsereg, illetve a Szovjet-Unió kormányának jóvoltából haladéktalanul hazakerülhetnek Magyarországra.

Idetartoznak azok a hadifoglyok is, akik jelenleg a romániai és kisebb mértékben csehszlovákiai gyűjtőtáborokban vannak.

Az ausztriai, azaz nyugati és a keleti, azaz a szovjetunióbeli és romániai csoportok együttesen 3—400 ezer embert jelentenek. A hadifoglyok hazajövetele tehát sokszáz ezer magyar családnak jelent örömet.

Újabb jelentés szerint Szekesfehértvárról 6000, Bajáról 3000, Szegedről 3500 hadifogoly tér haza.

A Magyar Vöröskereszt máris felkészült a hazatérő hadifoglyok mellő fogadására és ezért első lépésként a pályaudvari üdítő állomásokat a honvédelmi és a népjóléti minisztérium támogatásával érkezett állomásokká szervezte át, úgyhogy a jövőben minden hazatérő hadifogoly útközben ápolásban és gondozásban részesül.

elemek nyugtalanítsák a magyar népet.

A külügyminiszter kijelentéséhez csatlakozik az egész magyar közvélemény. Ezekhez csak azt a kívánságot lehet hozzáfűzni, hogy a hazatérő hadifoglyok százezreiről intézményesen történjen gondoskodás, nemcsak a fogadtatást, hanem jövőbeli elhelyezkedésüket

illetőleg is. Kétségtelen, hogy az újjáépítés is nagy lendületet vesz, ha okosan és gyorsan bekapcsoljuk a munkába hazatérő véreinket. Eppen így fontos kötelesség azoknak a foglyoknak elhelyezéséről, ellátásáról gondoskodni, kik munkaképtelenek, kiket nem vár családi otthon. Reméljük, hogy a kormányzat értenézve is megtesz minden intézkedést.

Bose lezuhant és meghalt

London. (Reuter) Bose indiai quising meghalt. Bose Singapurból repülőgépen Tokióba utazott, hogy a japán kormánnyal tanácskozzék. A repülőgép útközben lezuhant és Bose súlyosan megsebesült. Egy japán kórházba szállították, ahol szerda éjjelkor meghalt. (MTI)

Montgomery tábornagy balesete

London, augusztus 23. Montgomery tábornagy szerdán repülőgépén a Németországban atomácsoló kanadai csapatok meglátogatására indult. A repülőgép kényes szerkesztést hajtott végre és a kiadott hivatalos jelentés szerint Montgomery tábornagy rázkódást szenvedett. A tábornagy különben jól érzi magát. (MTI)

Húsz angolszász újságíró megy Szlovákiába

Pozsony, augusztus 23. A pozsonyi lapok szerint az Egyesült Államok prágai nagyköveteinek meghívására rövidesen húsz amerikai és angol újságíró érkezik Szlovákiába látogatásra. (MTI)

Csehszlovákiában is választás lesz

Prága, augusztus 23. A csehszlovák minisztertanács intézkedéseket hozott az ideiglenes nemzetgyűlés összehívására. A választásokat úgy folytatják le, hogy a nemzetgyűlés október 23-ára, a cseh nemzeti ünnepre összehívható legyen.

Intézkedések a bulgáriai választásra

Moszkva, augusztus 23. A bolgár belügyminiszter a szovjet hírszolgálat jelentése szerint rendelkezéseket utasított a közigazgatási hatóságoktól az augusztus 26-án tartandó általános választások szabályszerű lebonyolítására. A rendelet kötelezi a szavazatszedő bizottságokat, hogy a szavazatokat január jelenléteben számolják össze és úgy végezzék a munkát, hogy éjjelkor az eredmény már a belügyminisztérium kezében legyen. (MTI)

Reakciós jelenségek Eperjesen

Pozsonyból jelentik: A szlovák nemzeti arcvonalt legutóbbi kassai ülésén politikai, kulturális és gazdasági kérdéseket tárgyaltak. A Kelet-Szlovákiára vonatkozó kérdések megvitatása során rámutattak arra, hogy elítélik azokat a reakciós jelenségeket, melyek a legutóbbi időben zsidóellenes tüntetések formájában mutatkoztak Eperjesen. Hangoztatják, hogy ilyen tüntetések akadályozzák az újjáépítési folyamatot. A továbbiakban a Kommunista Párt és a Demokrata Párt azonos együttműködésének kérdéseit vitatták meg. (MTI)

Aki félig hizott sertést levág, súlyos bünt követ el nemcsak önmaga, de a nemzet ellen is!

Megsemmisítette a népbíróság dr Pap Károly és dr Fuhánszky Béla egyetemi tanárok állásvesztését kimondó igazolóbizottsági határozatokat

Öt ügyben adott helyt a népbíróság a fellebbezéseknek

A debreceni népbíróság esztendőnkön tartotta az első tárgyalást igazolóbizottságok beadott fellebbezéseinek, az új kormányrendelet értelmében az egyes igazolóbizottságok határozata ellen fellebbezési lehet élni a népbírósághoz és az Idegkötés területről a székhelyén működő népbíróság illetékes. Az első tárgyalási napon öt ügyet vett elő a népbíróság, amelynek élén dr. Farkas Aladár debreceni törvényesbíró tanácselnök volt. A tárgyaláson a népbíróság nem képviseltette magát.

PAP KÁROLY DR. EGYE- TEMI TANÁR ÜGYE

Az első ügy dr. Pap Károly egyetemi tanára volt, akit az 5. számú egyetemi igazoló bizottság állás és nyugdíjvesztésére ítélte. Dr. Pap Károly személyesen megjelent a tárgyaláson, védője dr. Székely János ügyvéd volt. Az írástokat Wamberger Miksa népbíró ismertette, aki rámutatott arra, hogy a törvény értelmében nem volt joga és nem volt illetékes az igazolóbizottság nyugdíjvesztés ügyében eljárni. Védője kért az igazolóbizottság határozatának megsemmisítését. A népbíróság helyt adott a fellebbezésnek, megsemmisítette az igazolóbizottság határozatát és megállapította, hogy Pap Károly tevése az törvényellenesen lett igazolási eljárás alá vonva, mint nyugdíjas és 70 éven felüli professzor.

ÚJ ELJÁRÁS EGY FŐ- APOLÓNÓ ÜGYEBEN

A következő ügy Resl Jozsef kintlakó főpolonó ügye volt, akit az egyetemi 5. számú igazolóbizottság állásvesztésére ítélte. Bortóncz vezette elő a tárgyalásra Resl Jozsef, aki örültebben van. Resl Jozsef azzal támaszkodott a fellebbezésében, hogy őt az igazoló eljárásról nem értesítették, meg sem jelentették azon és nem védekezett. 13 új tanút jelentett be. A népbíróság az igazolóbizottság határozatát, mint szabálytalan megsemmisítette és visszaadta az ügyet új határozatához. Két jarmal és aludt ok is volt a megsemmisítésre, először nem idézték meg az érdekelteket Resl Jozsef a tárgyalásra nem adott módot neki a védekezésre, ami pedig a legelőbb jog, másodszor dr. Kondor Imre személyében olyan tag is helyet foglalt a bizottságban, aki annak a területnek a tagja, amelyre a főpolonó tartozik és a törvény értelmében nem lehet ilyen tagja az igazolóbizottságnak.

DR. FUKÁNSZKY BÉLA TANÁRT IGAZOLTA A NÉPBÍRÓSÁG

A legnagyobb érdekfűszert dr. Fuhánszky Béla egyetemi tanár fellebbezése keltette, nagyszámú egyetemi tanár és hallgató jelent meg a hallgatóság sorában. Dr. Fuhánszky Béla az 5. számú egyetemi igazolóbizottság nem igazolta a fellebbezést, mert a Német-Magyar Egyesület választmányi tagja volt, az Ungarn simu nemzeti nyelv folyóiratot szerkesztette.

Fuhánszky személyesen terjesztette elő védekezését. Elmondta, hogy a budapesti Pázmány egyetemi tanára is volt és mint a Német-Magyar Társaság tagja, az Ungarn szerkesztője, Budapestben működött és a budapesti népbíróság határozatát megfellebbezte. A pesti igazolóbizottság megállapította, hogy nem lehetett ki kártyonki működés, a Berlinkben tartott előadási alkalmával is a magyar kultúra helyese értelmezése érdekében munkálkodott hangot adta és nem rolt népelelő, sem hazsita, a magyar kultúra függetlenség érdekében dolgozott. Debrecenben csak tanári működést fejtett ki, mint a német nyelv és irodalom tanára és semmi vid sem emlegetett. A népbíróság rövid tárgyalás után kibírtotta határozatát, amely szerint több tanukat nem hallgat ki, az igazolóbizottság határozatát megsemmisíti és egyben Fuhánszky Bétát igazoltnak jelenti ki. A népbíróság formai okok miatt is megsemmisíti az igazolást, mert olyan tagja volt az igazolóbizottságnak (Kondor Imre), aki a törvény szerint nem lehetett volna. Az igazolást Budapestben már eszközölte az ottani bizottság ama kifogások ellenére, amit a debreceni bizottság felhozott (Német-Magyar Társaság, Ungarn című lap, Székely János értekezés) és ezt most nem is bírálták el. A debreceni tanári kártya működése ellen semmiféle kifogás sem merült fel a debreceni igazolóbi-

zottság előtt, így az igazolásnak nem volt akadály, ezért igazolták is és nem tartott szükségesnek új igazolási eljárást a népbíróság.

A hallgatóság nagy tapsal fogadta a népbíróság döntését és megjelentette a népbíróságot.

KÉT MEGSEMMISÍTETT IGAZOLÓBIZOTTSÁGI HATÁROZAT

A népbíróság végül még két fellebbezést foglalkoztatott. Pásztó Dénes századot állásvesztésére ítélte az igazolóbizottság családi okok és ebből eredő határozati eljárás miatt. A népbíróság megsemmisítette az állásvesztést kimondó határozatot és visszahelyezte állásába. Pásztó Dénest, igazoltnak jelente ki, a népbíróság meg-

Attlee és Eden a sanfranciscoi alapokmányról

London, augusztus 23. Az angol alsóház megkezdte a sanfranciscoi alapokmány törvényelvitelét a szanfranciscoi világtól.

Az első felszólaló Attlee miniszterelnök volt, aki kifejtette, hogy a béke fenntartására szolgáló világszervezet sikere a résztvevő hatalmak együttműködéséi vágyától függ.

Hiába mondanánk bármelyik nagyhatalomnak — jelentette ki többek között Attlee miniszterelnök —, hogy tartsa be a sanfranciscoi egyezményben vállalt kötelezettségeit, sem szavakkal, sem szerződéses emelgetéssel nem győzhetünk meg, ha nem halja át őket az együttműködés szelleme. Az egyezmény célja,

Húsiipari gépeket és kellékeket, továbbá száraz MARHABELET

legelőcsőben szállít:

FAVORIT húsiipari gép- és Kft.
békéscsaba
Budapest, VII., Dob-utca 106.
Használt húsiipari gépeket veszünk.

Állapítása szerint az igazolóbizottság csak politikai magatartás, népelelő cselekedet kivizsgálására hivatott, itt meg semmi politikai kifogás fel nem merült, sőt Pásztó megrögzően bánt a munkaszolgálatosokkal is, életüket mentette meg. — dr. Kovács Antal ördi vasgyári helyettes igazgató ügyében is megsemmisítette a népbíróság az ördi II. számú igazolóbizottság határozatát, amelyben állásvesztést mondott ki és az igazolóbizottságot új határozathozatalra utasította.

hogy valóra váltsuk a katonák millióinak vágyát, a szilárd, tartós békét.

Eden szóalt fel ezután és megállapította, hogy a sanfranciscoi egyezmény gyakorlati keresztülvitele a demokratikus népek legfontosabb kérdése. A szerződés előnye a népszövetséggel szemben, hogy ez nem békeszerződés alapul, tehát nem a győztesek és legyőzöttek közötti viszonyon épül fel. Az alapokmányt San-Franciscóban a világ békeszerződő népeinek kiküldöttei hozták létre és kétharmad többséggel döntöttek a javasolt szöveg mellett. A közös megegyezés és őszinte békevágy az egyezmény sikerének legfőbb biztosítéka. (MTI)

Iparjogositványt csak miniszter adhat ki

Az iparügyi miniszter javaslatára a minisztertanács elfogadta az iparjogositványok kiadásának, a meglévő üzlethelyiségeken felül új üzlethelyiségek nyitásának és az üzlethelyiségek áthelyezésének szabályozásáról szóló rendeletet.

Az új rendelet célja, hogy iparjogositványt és új üzlethelyiséget ne lehessen kiadni olyan szakmában, melynek nyersanyagellátása

amúgy sem biztosítható és ahol már eddig is több kereskedő működik, mint amennyi a rendelkezésre álló áru forgalmának lebonyolításához szükséges. A korlátozó rendelet megakadályozza, hogy az újüzletépítésből felesleges munkaadót vonjanak el a spekulációs célokra. Iparjogositványt csak az illetékes miniszter adhat ki.

Negyedórás tűzharc után elfogták a Del-Ka üzlet betörőit

A debreceni rendőrség bünyűi osztályának Papp detektívcsoporthoz a bravurozus nyomozással elfogta a Piac-utcai DEL-KA üzlet betörőit, akikre 15 vasúti ostromlopás is rájuk bizonyult.

A tettesek Milea Joan és Béli Sepi román katonaszökevények voltak, akik a lopott tárgyakat a Timár-utcán az egyik lakásba szállították. Itt találta meg a két betörőt Erdei József detektív és izgalmas revolverharc után sikerült egyiküket elfogni. A tettesek ugyanis revolvert rántottak és többször rálőttek a nyomozást végző detektívre, aki ennek ellenére ártalmatlanná tette az egyik betörőt. Még aznap kihallgatta és az így szerzett új nyomon elindulva néhány órával később a másik tettest is elfogta barátja lakásán. A DEL-KA üzletből elloptott ruhaneműt és cipőket sikerült teljes egészében megtalálni és megtalálták a vasúti lopások zsákmányának egy részét is, így Költő László vegyészmérnök teljes csomagját.

A negyedórás tűzharc után elfogott betörők a rendőrségen teljes beismerő vallomást tettek és elmondották, hogy hosszabb ideje fosztogattak Debrecen és Budapest között a vonaton. Holmijaik között hamis bévegzőket találtak, melyet maguk készítettek és ezzel

előállított igazolványokkal manipuláltak.

A két betörőt a Papp detektívcsoporthoz tegnap délelőtt helyszíni szemlénél vitte a DEL-KA üzletbe, ahol lejáratták a betörést. Megmutatták, hogyan nyitották fel a szűrtavas segítségével a kártyát és azon keresztül halottak be az üzletbe.

A zugkereskedelem megadóztatása

Az adóreformbizottság legutóbbi ülésén javaslatot fogadott el és terjesztette az illetékesek elé. A javaslatot a zugkereskedelem hatóság megadóztatására készítették el, hogy azokat, akiknek nincs rendszeres jövedelmük, vagy nincs arányban költségeik megjelölték jövedelmével, jövedelmük bizonyítására kötelezik. A javaslat az egész közönséget kívánja bevonni a zugkereskedelem elleni küzdelembe. Ezt úgy kívánják elérni, hogy akik tudomására hozzák az illetékes hatóságoknak az illegális jövedelmeket, a felderített cselekmények értékehez igazodó jutalomban részesülnek. A bizottság javasolta, hogy a tőzsdéi értékek adásvételét is határok közé szorítsák.

CSOKRONAI színház

Pénteken, 1945 augusztus
24-én este 6 órakor
Francia szobalány

Pártélet

A Független Kisgazda Párt Ifjúsági Szervezete vasárnap délelőtti komoly műsorral lép a debreceni közönség elé. Az Ifjúsági Szervezet második kultúrmatinéjét rendezti, melynek minden egyes száma maradandó emlék lesz a hallgatóság emlékezetében. A matiné megnyitó előadását dr. Tankó Béla egyetemi tanár tartja „Költészet és zene” címmel. Beethoven cis-moll szonátáját, valamint Debussy Clair de lune-ját Zempléni Kornél zongoraművész fogja előadni, Kutassy Madaka művész-növendék pedig Vivaldi a-moll hegedűversenyét játssza. D'Annunzio egyik versét előadja Aba Ildikó, a Csokonai Színház művésznője. Kodály Háryjának Bor-dalát és Toborzóját, valamint Lányi Lopott ló c. művét Kuthy Tamás éneklő Zempléni Kornél zongorakísérettel. Menyhárt Károlin, Losonezy Lajos és Biró István szavalatai egészítik ki az előadás műsorát, melyre jegyek kaphatók a Független Kisgazda Párt központi irodájában.

A Független Kisgazda Párt debreceni szervezete a nyugdíjaskörét. A debreceni állami nyugdíjasok nagyrésze csak bizonyos számlákért, vagy egyáltalán nem kapta meg augusztus hóra esedékes nyugdíját. A Független Kisgazda Párt debreceni vezetősége azonnal intézkedett, hogy a nyugdíjasok megszólalt, amúgy is csekély nyugdíját minél hamarabb kiutalják. A debreceni szervezet vezetősége megkereste az Országos Központot, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel hasson oda, miszerint a debreceni nyugdíjasok hozzájussanak nyugdíjukhoz. Az első lépés a gyors intézkedés megtételének lehetősége céljából távirati úton terjesztette elő kérését az Országos Központhoz.

Megjelent a Kisgazda Párt jelvénye. A Független Kisgazda Párt elsőlétsége a múlt hónapban országos jelvény pályázatot hirdetett, melyre számos pályamunka érkezett. A Párt elsőlétsége nemrégiben hozott döntést a jelvény pályázat ügyében. Az új jelvény ovális alakú, hosszában piros-fehér-zöld színekkel, a fehér mezőben arany búzakalással. A jelvény peremén a következő felírás olvasható: Független Kisgazda Párt. Aranykalász magyar mezőben — így fest egy mondatban az új jelvény, mely Debrecenben is kapható a Párt központi irodájában.

Farkas Lajos hazaérkezett

Hosszas deportálás után most érkezett haza Felő-Bajorországból a magyar halottai újszolgálat egyik fennmaradt régi munkása, Farkas Lajos, aki a Vidéki napiapok szindikátusának vezető szerkesztője és az Idegenforgalmi újszolgálat egyesületének igazgatója volt. A közeli napokban megjelent a „Vértanúk könyve” c. műve, amely a füzerek életét és sok ezer deportált nevét tartalmazza. akik Dachauból és Auschwitzból a Mühldorf melletti légerben pusztultak el egy földalatti erődítés pokoli munkája közben.

Szeptember 2-án Kereskedő Nap

A Debreceni Kereskedő Társulat az újáalakulással kapcsolatosan hatalmas szervezési munkát végzett. Rövid pár hónap alatt a Társulat kitépette szakmák szerinti szakosztályait s a tagok száma közelesen eléri a kétezret. A szervezési munkálatokkal kapcsolatban a Társulat szükségét látta annak, hogy egy nagygyűlés keretében a kereskedők összességét érdeklő problémák meg tárgyalassanak. Ujlaky Sándor ügyvezető elnök legutóbbi budapesti útja alkalmával tárgyalást folytatott a KOKSZ központi vezetőségével a Kereskedő Nap megrendezése ügyében. A KOKSZ elsőlétsége nagy megértéssel fogadta a tervet és annak keresztülviteléhez a legmesszebbmenő támogatását biztosította. A tárgyalások eredményeként a Kereskedő Társulat mint KOKSZ kerületi székhely is működne és hozzátartozónak a Kamara területéhez tartozó városok és községek.

A Kereskedő Nap szeptember 2-án kerül sorra, amikor is az Arany Bika dísztermében főváro-

si, helyi és vidéki szakemberek előadásában kerülnek tárgyalásra a kereskedőtársadalmat érintő fontosabb problémák.

Szálasi barátját és ügyészét kézrekerítette a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség politikai osztálya megállapította, hogy Szálasi Ferenc bizalmas barátja és ügyésze, dr. M. Boros Lajos budapesti ügyvéd Debrecenen keresztül Sátoraljaújhelyre utazott és ott tartózkodik. Nyomban intézkedés történt és őrizetbe vették, majd Debrecenbe hozták a budapesti nyilas párt ügyészét, akit itt nyomban kihallgattak.

M. Boros Lajost a budapesti rendőrség politikai osztálya mint megszökött politikai foglyot március eleje óta országosan köröztette. Ezzel szemben Boros azt vallotta a debreceni rendőrségen, hogy őt vizsgálati fogság után szabadon bocsátották és így utazott Sátoraljaújhelyre. Kihallgatása után Budapestre kísérik, ahol átadják a politikai rendőrségnek.

Az ügyvédek is vonják be a népugyézesi teendők ellátásába

Az igazságügyminisztérium részéről mozgalmat kezdeményeztek abban az irányban, hogy az ügyvédi kar tagjait is vonják be a népugyézesi munkába, pályáznak népugyézesi állásra. A felhívással kapcsolatban met dr. Rózyi Andor ügyvéd javaslatot nyújtott be a debreceni Ügyvédi Kamarához, amelyben a következő tervet veti fel:

Tekintetes Ügyvédi Kamara! Az igazságügyminiszter ur részéről felhívás történt az ügyvédi kamarákhoz, hogy az ügyvédi kar egyen házakonnyabban részt az ország demokratikus kiépítésében, így pályázzék a népugyézesi állásokra is. Ismervén azt a helyzetet, hogy a népugyézesek általában nagyon túl vannak terhelve munkával, helyesnek tartanám, ha az ügyvédi kamarák feltérjesztik a népugyézesi feladatok ellátására egyes ügyvédek kiállítását, mint ahogy a népbíróság vezetői is tennék. Politikai bizalom kérdése is szóban forogván, bizonyos számú ügyvédet a népbíróság érdekében ki kellene jelölni. Természetesen kizárva az ügyvédek megfelelő díjazásban is részesítését.

Otszörösére emelték az OTI tagok ellátását

A napokban megjelenő rendelet az OTI biztosítottjainak ellátásáról augusztus 1-től visszamenőleg ötszörösre emeli fel. Az új rendelet szerint a biztosítási járadék 600, ötéveseké 300, árváké 180, gyermekpótlék pedig 60 pengő havonta.

A Debrecen város által kivetett közmunka váltásdíj díjat nem kell fizetni

Lapunk esztendőnkön számában részleteket közöltünk a pénzügyminisztérium közmunkaváltásdíj-rendeletéről, melynek végrehajtására a debreceni pénzügyigazgatóság és állami adóhivatalnál most folynak a munkálatok. A rendelet egyik szakasza kimondja azt is, hogy a közmunkaváltásdíj felszérére hozott és eddig életben volt törvényhatósági határozatok hatályukat veszítik. Ezek szerint a Debrecenben fizetett közmunkaváltásdíjat a közönségeknek mártól kezdve nem kell fizetni.

Mikor kezdődik az új iskolai év

Közeleg az új iskolai év kezdésének napja. Mint értesültünk, a debreceni iskolákban nagy általánosságban szeptember 10-ike táján veszi kezdetét az új iskolai év. A tankerületi főigazgatóságtól nyert értesülés alapján közölhetjük, hogy a jelenleg háromhónapos tanfolyamra járó iskolai növendékek számára a tanítás még e hó folyamán befejeződik. A vizsgákat augusztus végén és szeptember elején tartják meg.

VAGYONMENTŐ, Bádagos u. 1.

Mangalica szőke kocám
kedden elbarangolt. Csemetó vagy Dózsa utca környékén van befogva, nyomravezetője
5000 pengő jutalomban
részesül. Schäffer, Csokonai utca 31.

ARANY
beváltás
ENGEL ékszerésznél
Benyás árúházbán

Munkásoké, gazdasági alkalmazottaké a Hortobágyi malomban tárolt 55 mázsa búza

Öry főispán nyilatkozata

Egyik helyi lap a debreceni közellátásbanelőtt zavarokkal, különösen a kenyérellátás körül mutatkozó jelenségekkel foglalkozva azt állítja, hogy Öry István főispán, közellátási kormánybiztos saját természet nem vetette alá a zárolásnak és egyik helyi malomban „79 mázsa tavalyi gabonája áll biztonságos raktárban”.

A nyilvánvalóan téves és rosszhiszemű információkra épített cikkkel kapcsolatban kérdést intéztünk Öry István főispán, közellátási kormánybiztoshoz, aki a következőket mondotta:

— Mindjárt előjörőben kifejtettem, hogy nekem nem 79 mázsa, hanem egy szem saját szükségletem fedezését szolgáló gabonám sincsen a szobanforgó malomban. En a felesleges búzámát Debrecen városnak mázsanként 40, majd később 80 pengős hivatalos áron adtam el teljes egészében és ezt a búzamennyiséget közellátási célokra maga Végh Dezső polgármesterhelyettes vette át.

— A Hortobágyi malomban van tárolva nem 79, hanem 55 mázsa búza, mely megmaradt búza a gazdaságomban levő alkalmazottak és időszerű munkások ellátására nyert elhelyezést. Az idel természetből a gazdaság védelmi szükséglete is alig fedezhető, azonnkivül fennáll az adóba való beszolgáltatás kötelezettsége és hoidankénti beszolgáltatás, ami-

nek már csak úgy áll módomban eleget tenni, ha részben árpát adok be a rám kivetett beszolgáltatásba. Ennyire vagyok ellátva búzával és így áll a helyzet a valóságban.

— Folyó hó 22-én Rónai közellátásügyi miniszter úrnál a debreceni küldöttség részvételével tartott értekezleten éppen erről a kérdésről is szó volt és azon maga a közellátásügyi miniszter úr is teljes helyesléssel hagyta jóvá, hogy a gazdák, a családjuk, az időszerű munkások és gazdasági alkalmazottak részére járó kenyérgabonát visszatarthatják és az igénybe nem vehető. Ez áll természetesen mint mindenkre, rám is.

— Mint a közösséget szolgáló tisztviselőnek: ajtóm nyitva áll mindenki előtt. Bárki nek szívesen szolgálok felvilágosítással. Ha a cikkíró megkérdézte volna, — amennyiben az igazság keresése volt a szándéka — neki is szívesen rendelkezésre álltam volna ezekkel az adatokkal. Így elkerülhető lett volna, hogy hamis hírek, téves információk alapján úgy állítsák be a fenti tényt, mint ha magam is egyike volnék azoknak, akik nem tesznek eleget kötelezettségüknek. Célszerű és valószínűnek meg nem felelő híreket nem szolgáljuk a köz. Úgy érzem ezt a felvilágosítást tartoztam megadni a közönségnek, azokkal pedig, akiknek nem az igazság a fontos, nem vitázom.

A háztartás részére hízalt egyes sertéseket nem veszik igénybe

A sertéshizlással kapcsolatos ügyekben tegnap délelőtti nagyobb küldöttség járt Öry István főispán, közellátási kormánybiztosnál. A küldöttségben részt vett a húspárosok, az ipari hízaladók tulajdonosainak és a Gazda Szövetkezetnek kiküldöttje, akiket együttesen bizott meg Öry István főispán a jövőtében beszolgáltatandó 3000 darab sertés összeszedésével és beszolgáltatásával. A sertések összeszedése már úgy Debrecen, mint a vármegye területén folyamatban van. Ezeket a debreceni ipari hízaladókban fogják meghizlálni. Beszállításukkor védőoltást kapnak és a hízalás mindvégig hozzáértők, szakemberek felügyelete mellett történik.

Öry főispán, közellátási kormánybiztos kijelentette, hogy

Felemelték a közalkalmazottak fizetését

Eltörölte a minisztertanács a vidéki és fővárosi fizetések közötti különbséget

A pénzügyminiszter előterjesztésére elfogadta a minisztertanács a közalkalmazottak újabb illetményrendezéséről szóló rendeletet.

Az új rendelet az összes közalkalmazottakra, vasutasokra, postásokra és pedagógusokra vonatkozik. Az augusztus 1-től érvényes illetményrendezés a Szakszervezeti Tanács által életbeléptetett új kollektív szerződésnek 30—50 százalékos bérrendezéséhez igazodik. Eltörölte a vidéki és a fővárosi közalkalmazottak fizetési közötti eddig fennállt 50 százalékos különbséget, mert az életmóvó jelenleg az egész országban körülbelül egy szinten áll. A bérrendezés szerint a legalsó, XV. fizetési osztályban a legkisebb fizetés 2500 pengő, a miniszterelnök fizetése,

egyik sertéseket, melyeket a család maga részére hízalt, továbbá a tenyésztési célokat szolgáló apa- és anyaállatokat nem veszik igénybe.

Ugyanakkor figyelmezteti a közönséget, hogy engedély nélküli sertést levágni tilos. Együttal utasítást kaptak a hivatalos közegek a sertésbejelentés és engedély nélküli levágás ellenőrzésére. A bejelentés elmulasztása és a sertések engedély nélküli levágása súlyos következményekkel jár. Ugyanakkor azonban utasítást adott a főispán a hivatalos közegeknek arra is, hogy a közönséggel szemben igazságos és tapintatos eljárást tanúsítsanak és kímélik meg a termelőket minden felesleges zaklatástól.

Debrecen és a megye területén a vámörlés 25 százaléka az ellátatlanok részére visszatartandó

Öry István főispán, közellátási kormánybiztos budapesti útján közellátási kérdésekben tárgyalásokat folytatott Rónai közellátási miniszterrel.

A miniszter ígéretet tett a debreceni és vármegyei nehéz közellátási helyzetre tekintettel, hogy Debrecenben és Hajdú vármegye területén a vámörlés 25 százalékát vissza lehet tartani az ellátatlanok részére, azonnkivül a feljálható készleteket ugyancsak erre a célra lehet fordítani. A nagyjelentőségű intézkedés jelentékeny mértékben hozzájárul a város és me-

gye kenyérellátásának biztosításához.

Kilátásba helyezte azt is a miniszter, hogy Debrecenben és a megyében az ellátatlanok részére igénybevett gabonánál a hatóságilag megállapított áron felüli részt a közellátási kormány átvállalja és így az nem a fogyasztó közönségét fogja terheni. A debreceni küldöttség ukorkiutalást is kért Rónai minisztertől, aki erre nézve is jóakarató ígéretet tett. Egyelőre bizonyos mennyiségű burgonyacukrot jüdnek csak juttatni Debrecennek.

Vasárnap rohammunkára megy a Független Kisgazda Párt

Tegnap számunkban ismertettük a Kisgazda Párt debreceni vezetőségének határozatát, mely szerint a Független Kisgazda Párt újjáépítési rohammunkán vesz részt. A Párt vasárnap, augusztus hó 26-án vesz részt az újjáépítési munkán. A Párt vezetősége felhívja tagjai figyelmét, hogy vasárnap rohammunkára reggel 7 órakor gyűlekezzenek a Párt központjában (Arany Bika, félemelet) s lehetőleg mindenképpen hozzon magával szerszámot. A Párt fél nyolckor együttesen vonul fel a munkához a vasút területére.

Debrecenben is csak este 7-től 11-ig lehet villanyt használni

A kormány a szénhiány miatt országos takarékosagot rendelt el és szabályozta a magánosok által használt villanyfogyasztást is, csak este 7 és 11 óra között lehet magánháztartásban a villanyt használni. A kormányrendelet értelmében Debrecenben is élebe lépett a tilalom és azok ellen, akik ezt megszegik, eljár a hatóság, villanyáramát kikapcsolják és azonnkivül megbüntetik.

Simonffy Tóth Ernő ügyében a debreceni néppüvészség illetékes

A debreceni néppüvészség osztorfőnökön táviratot kapott az igazságügyminiszteriumtól, amelyben közölték, hogy Simonffy Tóth Ernő órnagy ismeretes ügyében a nyomozás és esetleges vádemelésre a debreceni néppüvészség illetékes. Nevezett előzetes tartóztatása mellőzendő. Közölte a táviratban az igazságügyminiszter, hogy Simonffy Tóth Ernő Debrecenbe kísérik, illetve úba indítják.

Nagyjelentőségű találmány a fűtés és főzés megoldására

A közölgő től egyik legnagyobb problémája a fűtés és főzés megoldása, tekintettel arra, hogy a szén- és faanyaghiány, a tüzelő csekély és szállítása is nagy nehézségekbe ütközik. A nehéz problémát eelleg megoldja most egy találmány, amelyet Vízolyi Zoltán, a Schell olajüzem debreceni igazgatója szabadalmaztat. A tégla és petróleum kapcsolásával igyekszik megoldani a találmány a fűtés és az eddigi kísérletek meglepő jó eredményt mutattak. Egy liter víz négy perc alatt forr fel az újszerű eljárás alatt. Vízolyi Zoltán most tökéletesíti a találmányát és ebbe a munkába bekapcsolódott Pataky József miniszteri tanácsos, a debreceni városi üzemek vezetője, aki a tégla gyártás és anyag rendelkezésére bocsátásával igyekszik a nagyjelentőségű találmány tökéletesítésére és nemzetgazdasági kiaknázására. A találmány ötletes, olcsó, szagatlan és jelentősége, ha beválik, felbecsülhetetlen. A további kísérletek most folynak.

A Kisgazda Párt Ifjúsági Szervezetének hajdúdorogi pártnapja

A Független Kisgazda Párt hajdúdorogi Ifjúsági Szervezete Szent István napján nagyszerű szülőbontó pártnapot rendezett. Az egész napot betöltő ifjúsági program kora reggel kezdődött, amikor az Ifjúsági Szervezet lovasbandériuma és kerékpáros szakasza ébresztette a falu népet. Fél 10 órakor szentimásra gyűlekezett az ifjúság a görög katolikus templom kertjében lélekemelő tábori misére, melyet Papp János kanonok-plébános végzett. Míse után az ifjúság megkoszorúzza az orosz hősi halottak sírjait. Utána a falu főterére vonult a tömeg, ahol nagyszerű ifjúsági gyűlés volt. Közel 8000 ember szorongott a gyűlés színhelyén. Bence József elnöki megnyilatása után Kovács János mondot beszédet. Rámutatott arra, hogy Hajdúdorog népének túlnyomó része a Független Kisgazda Párt eszméi mögé sorakozik fel. Az ifjúság részt kér a nemzetépítő munkából és lelkesen sorakozik fel az idősöbök mellé. Sziklaszilárdan áll programja mellett, mely három szóban foglalható össze: független, demokratikus Magyarország. Pataky Tibor nagy sikerrel szavaltta el a Szózatot, utána Kovács János magyar dalokat adott elő. A Szózat eléneklése zárta be az impozáns nagygyűlést, mely méltó bizonyosságot adott annak az őszinte ragaszkodásnak, melyet a falu ifjúsága tanusít a Kisgazda Párt eszméi iránt. A nagygyűlést közős ebéd követte, majd délután nagy közönség jelenlétében labdarugómérkőzés volt.

Este a „Novella” nagytermében műsoros estet rendezett a pártifjúság, melyen közreműködtek a hajdúbószörményi ifjúsági szervezet tagjai is. Szébbnél-szebb tánc- és énekszámok, szavalaok, bohózatok szerepeltek az est műsorán és minden egyes szám után hosszan tapsolták a kitűnő szereplőket, akik közül különösen Oláh Jullia, Jeles Jullia, Kovács János és Szilágyi Mihály arattak megérdemelt sikert. A pártnap megrendezésében tevékony részt vett a hajdúdorogi Népfőiskola és a Mária-kongregáció is.

Hajdúdorog népe számára sokáig feledhetetlen marad 1945. Szent István napja.

Hétfőn újra összeül a tekintetes Városi Tanács

Hatszázéves multra tekint vissza a debreceni városi tanács, amely a szenátorok tanácskozó testülete volt, tagjai a főbírók, tanácsnokok, szenátorok. A városi tanácsot 1929-ben megszüntette az akkori kormányzat és hatáskörét a polgármester kezébe tette le, ami első lépés volt a diktatórikus kormányzás felé. A mostani demokratikus kormány visszaállította a városi tanácsot, amely Debrecenben első ülést augusztus 27-én délután 4 órakor tartja. A tekintetes városi tanács alkotó (rendes) tagjai Szabó Kál-

Hunyadi-utca 10. számú ház elbontására kérek ajánlatot írásban augusztus 27-ig bezárólag. Rényi ügyvéd, Miklós-utca 4.

DEBRECEN 1945 VII. 24. 3. OLDAL

ISKOLAFÜZETEK
és mindennemű papíráruk legolcsóbb beszerzési forrása:
FALUDI papírkereskedelmi Kft.
Budapest, VII., Dob-u. 106.

mán polgármester, Végh Dezső, Szendrey Sándor alpolgármesterek, dr. Vass Károly főjegyző, dr. Orosz István és dr. Szabó Gyula tanácsnokok, Kalenda Lóránt műszaki tanácsos, dr. Kertész Béla h. tisztifüvészség. Tanácskozó tagjai Ary Lajos számvevő-ségi főnök, Pataky József miniszteri tanácsos, dr. Hollóssy Andor tisztifőorvos, dr. Harsányi Imre tanácsnok és az egyes ügyosztályok vezetői.

Hirdetmény

Felhívom az érdekelteket termelői figyelmé arra, miszerint kenyérgabonabeszolgáltatási kötelezettségüknek a legrövidebb időn belül, maradéktalanul tegyenek eleget. A beszolgáltatási kötelezettség nem teljesítése vagy az ezzel kapcsolatos mulasztás esetén a mulasztást elkövető termelő büntetésnek, a cselekmény mérvéhez képest internálásnak teszi ki magát.

A beszolgáltatás mérvét illetően az érdekelte termelők a városi köz. elmezési ügyosztályon, illetve gabonajrodában nyerhetnek tájékozódást.

ÖRY ISTVÁN főispán, közellátási kormánybiztos

A közönség szava

Vezessen be a dohányjegyét Debrecenben is.

Espedig miért? Mert lehetetlen alap, hogy városunk lakossága, mivel cigarettadohányt egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán lehet kapni, cigarettáknál 6—7 pengős törvényesen megengedett „fekete”-árat fizessen. A pestiek legalább megkapják hetenként 25 darab cigarettát darabonként 2 pengőért. Ha ez a mennyiség nem is elég egy dohányzó embernek, de a jegyrendszer által legalább megkaptarítana havonta 500 pengőt.

Vagy ha nem kapunk dohányjegyet, hozzák forgalomba Debrecenben is azt a nemcsak Budapest részére gyártott 2 pengős „Magyar” cigarettát.

Egy dohányzó,

Gabonát, hüvelyest, magfélésegeket, gyapjút vásárolunk

A beszolgáltatásra kerülő gabonáért a hivatalos árat, a szabad terményekért a legmagasabb napi árat fizetjük.

Mezőgazdasági Termény és Áruforgalmi Szövetkezet
Piac-utca 16. szám.
(Állóid Takarékt)

A Hajdúsági Olajmalom Léfal-út 1.
mindenféle olajosmag ütését vállalja.

Rádó, kerékpár, gramafon, varrógép javítás. Adás-vétel. Autogénhegesztés.
Horváth Tihamér műszerész
Deák Ferenc-utca 9.

Mindenféle textil áru vétele és eladása
Tiszántúli Textil ház
Piac-utca 22.
Elsőtakarék épületben

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek SAS-UTCA 2.

Vagyontörő. Bádoros u. 1.

